

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

**Raport z realizacji
„Wojewódzkiego programu
przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa
kujawsko-pomorskiego do roku 2020”
za rok 2016**

Spis treści

Spis treści	1
Wstęp.....	2
CEL 1: Wszechstronne wsparcie rodzin dotkniętych przemocą oraz opracowanie programów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	3
CEL 2: Zwiększenie kompetencji i kwalifikacji pracowników służb, instytucji, organizacji pozarządowych (w szczególności dla pracowników oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, policji, sądów, prokuratur i innych) specjalizujących się w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego	6
CEL 3: Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy, wiedzy i możliwości wsparcia.....	8
CEL 4: Wspieranie inicjatyw oraz lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	13
Podsumowanie.....	16
Finansowanie realizacji Programu w roku 2016	19
Załączniki	22

Wstęp

Monitoring „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020” przewiduje sporządzanie corocznie raportu z realizacji Programu. Realizując ten obowiązek przygotowano niniejszy Raport za rok 2016, opierając się na opisie działań i wskaźnikach założonych w Harmonogramie rzeczowo-finansowy „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2020 roku” na rok 2016.

Wspomniany harmonogram został przyjęty do realizacji Uchwałą nr 3/35/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie zatwierdzenia harmonogramu rzeczowo-finansowego na rok 2016 „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020”.

CEL 1: Wszelchstronne wsparcie rodzin dotkniętych przemocą oraz opracowanie programów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działanie 1.1. Organizacja pomocy prawnej i psychologicznej w ramach Biura ds. Polityki Prorodzinnej i Przeciwdziałania Przemocy, dla rodzin dotkniętych przemocą.

Działanie to realizowane było przez Biuro Wsparcia Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy, które prowadziło poradnictwo prawne i psychologiczne w formie:

- Kujawsko-Pomorskiej „Niebieskiej Linii” Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, zapewniającego pomoc codziennie w godzinach 17.00 – 21.00 w siedzibie Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia;
- konsultacji psychologicznych udzielanych osobiście w siedzibie biura zgodnie z comiesięcznie ustalonymi harmonogramami;
- porad udzielanych przez prawnika – etatowego pracownika biura, w godzinach pracy Urzędu Marszałkowskiego, w siedzibie Biura Wsparcia Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy;
- dyżurów zamiejscowych prawnika, które odbywają się raz w miesiącu, zarówno w przedstawicielstwach Urzędu Marszałkowskiego: Bydgoszcz, Włocławek, Grudziądz, Inowrocław, jak i w innych miastach regionu – w Brodnicy i Chełmnie;
- poradni internetowej, w ramach której można uzyskać pomoc drogą e-mailową pod adresem niebieskalinia@kujawsko-pomorskie.pl.

Rezultaty opisanych powyżej działań przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela 1. Organizacja pomocy prawnej i psychologicznej w ramach Biura ds. Polityki Prorodzinnej i Przeciwdziałania Przemocy, dla rodzin dotkniętych przemocą. Dane dla roku 2016¹

Lp.	Wskaźnik	Wartość planowana na rok 2016	Wartość osiągnięta w 2016 roku
1.	Liczba udzielonych porad prawnych	1100	948
2.	Liczba nowo założonych kart porad prawnych	250	324
3.	Liczba udzielonych porad psychologicznych	370	487
4.	Liczba udzielonych konsultacji psychologicznych	380	451

Działanie 1.2. Inicjowanie wspólnych przedsięwzięć z instytucjami, służbami organizacjami pozarządowymi („dobre praktyki”), wymiana doświadczeń i wiedzy.

W 2016 r. w ramach tego działania kontynuowano współpracę z UMK w Toruniu dotyczącą realizacji projektu „Monitorowanie zjawiska oraz przeciwdziałanie niekorzystnym wpływom

¹ Źródło informacji – Ewidencje prowadzone w Biurze Wsparcia Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy

alternatywnych ruchów religijnych i parareligijnych na życie mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego”. W efekcie tej współpracy realizowane były cotygodniowe dyżury specjalisty ds. sekt dla mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego i udzielane były porady (osobiste, telefoniczne i mailowe) w zakresie uwikłania i przemocy przez sekty wobec członków rodzin. W roku 2016 udzielono łącznie 43 porady) Wydawane były też publikacje książkowe w zakresie funkcjonowania i niekorzystnego wpływu alternatywnych ruchów religijnych i parareligijnych na życie naszych mieszkańców, zwłaszcza młodzieży i dzieci (7 artykułów naukowych, 8 książek)².

W ramach działania 1.2, w porozumieniu z prokuraturami rejonowymi działającymi w Toruniu, Departament Spraw Społecznych i Zdrowia włączył się do akcji „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześpiństwem”. W dniach 22-27 lutego 2016 r. rozszerzono zakres tematyczny i czasowy porad i konsultacji udzielanych w ramach Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii oraz Biura Wsparcia Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy.

W przywołanym powyżej terminie po pomoc mogły zgłosić się zarówno osoby dotknięte przemocą domową, jak i osoby będące ofiarami innych przestępstw. Poza wspomnianymi dyżurami, na portalu <http://www.niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/> zamieszczono informację o dyżurach prowadzonych przez pracowników Prokuratur Rejonowych Toruń Wschód i Toruń Centrum-Zachód³.

Kolejnym wspólnym przedsięwzięciem była współorganizacja konferencji pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – działania skoncentrowane na współpracy”. Partnerem wydarzenia, które odbyło się 3 czerwca 2016 r. we włocławskim Centrum Edukacji i Kultury ZENIT, była Komenda Miejska Policji we Włocławku oraz liczne samorządy gminne powiatu włocławskiego⁴.

Działanie 1.3. Opracowanie ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz Działanie 1.4. Opracowanie ramowego programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie – nie były zaplanowane do realizacji w roku 2016 i nie były realizowane (działania te zostały zrealizowane i wskaźniki dla całego okresu programowania osiągnięte w roku 2014).

Działanie 1.5. Propagowanie w szkołach programów profilaktycznych oraz innych działań uświadamiających i uwrażliwiających uczniów na problemy przemocy: w ramach ww. działania pracownicy Biura Wsparcia Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy przeprowadzili zajęcia profilaktyczne dla dziewcząt przebywających w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Samostrzelu w dniu 16 czerwca 2016 r. Spotkanie poświęcone zjawisku przemocy w rodzinie oraz sposobom postępowania mającym na celu uniknięcie sytuacji przemocowych było elementem realizowanego w Ośrodku programu „Konferencja

---

² Sprawozdanie z realizacji projektu dostępne jest w Biurze Wsparcia Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy

³ Por. <http://www.niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/tydzien-pomocy-osobom-pokrzywdzonym-przespiństwem,189,11.html>

⁴ Relacja z konferencji dostępna na stronie <http://www.niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/przeciwdzialanie-przemocy-w-rodzinie----dzialania-skoncentrowane-na-wspolpracy,197,11.html>

kobiecości⁵. Poza przeprowadzonym spotkaniem, pracownicy Biura Wsparcia Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy przekazali uczestnikom spotkania materiały informacyjne (ulotki „Stop przemocy” oraz wizytówki Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii).

Wskaźniki osiągnięte w 2016 r. dla realizacji celu nr 1, dotyczące ww. działań prezentuje tabela nr 2.

Tabela 2. Realizacja w roku 2016 działań w ramach celu Wszechstronne wsparcie rodzin dotkniętych przemocą oraz opracowanie programów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie z wyłączeniem działań prezentowanych w tabeli nr 1.

Lp.	Wskaźnik	Wartość planowana na rok 2016	Wartość osiągnięta w 2016 roku
1.	liczba wspólnych przedsięwzięć z instytucjami, służbami i organizacyjnymi pozarządowymi	2	3
2.	liczba opracowanych programów zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	0	-
3.	liczba programów profilaktycznych realizowanych w szkołach	1	1

⁵ Por. <http://www.niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/wizyta-w-samostrzelu,199,11.html>, <http://mow-samostrzel.pl/aktualnosci/konferencja-kobiecosci/> oraz <http://mow-samostrzel.pl/aktualnosci/konferencja-kobiecosci-2/>

CEL 2: Zwiększenie kompetencji i kwalifikacji pracowników służb, instytucji, organizacji pozarządowych (w szczególności dla pracowników oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, policji, sądów, prokuratur i innych) specjalizujących się w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego

Dla zrealizowania powyższego celu organizowane są dwie kategorie szkoleń:

1. dla służb, instytucji, organizacji i osób działających w sferze pomocy osobom dotkniętym przemocą domową;
2. dla osób prowadzących / zamierzających prowadzić działania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie.

W roku 2016 r. zaplanowane były oba rodzaje szkoleń.

Działanie 2.1. Organizacja szkoleń w zakresie udzielania pomocy ofiarom przemocy.

W ramach tego działania Biuro Wsparcia Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy zorganizowało 4 szkolenia:

- szkolenie dla funkcjonariuszy Policji pn. **„Rola funkcjonariuszy Policji w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w środowisku lokalnym”** – kontynuacja cyklu rozpoczętego w 2015 r.; (16.VI.2015 r. we Włocławku; 23.VI.2015 r. w Brodnicy i 30.VI.2015 r. w Świeciu) w roku 2016 szkolenia zrealizowano w Toruniu (29.02.2016 r.), w Chełmnie (10.03.2016r.), w Inowrocławiu (22.04.2016 r.), w Grudziądzu (12.05.2016 r.), w Radziejowie (7.06.2016 r.) oraz w Mogilnie (4.10.2016 r.)⁶, łącznie w szkoleniach wzięło udział 162 funkcjonariuszy podległych 10 Miejskim i Powiatowym Komendom Policji;
- szkolenie adresowane dla nauczycieli i pedagogów pt. **„Przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole”** zorganizowano w Toruniu, w dniu 26 września 2016 r. – 61 uczestników⁷;
- szkolenie **„Wspólnie przeciw przemocy”** dedykowane członkom gminnych zespołów interdyscyplinarnych odbyło się w dniach 12-14 września 2016 r. w Lubostroniu, szkolenie finansowane z dotacji z budżetu państwa oraz ze środków zarezerwowanych w budżecie województwa kujawsko-pomorskiego – w szkoleniu uczestniczyło 39 osób z 9 gminnych zespołów interdyscyplinarnych (gminy: Pakość, Janikowo, Łabiszyn, Janowiec Wielkopolski, Żnin, Kcynia, Dąbrowa, Gąsawa, Jeziora Wielkie)⁸;
- **„Procedura Niebieskie Karty jako narzędzie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”**, Golub-Dobrzyń, 23 września 2016 r., w szkoleniu uczestniczyło 58 osób⁹.

---

⁶ Relacja ze szkolenia dostępna jest na stronie <http://www.kujawsko-pomorskie.pl/aktualnosci-sprawy-spoleczne/29935-szkolenie-w-mogilnie>, dostęp do relacji z poprzednich szkoleń dla funkcjonariuszy Policji możliwy jest również za pośrednictwem ww. strony

⁷ Relacja ze szkolenia dostępna jest na stronie <http://www.kujawsko-pomorskie.pl/aktualnosci-sprawy-spoleczne/29907-szkola-miejscem-bez-agresji-i-przemocy-czy-to-mozliwe>

⁸ Relacja dostępna na stronie <http://www.kujawsko-pomorskie.pl/aktualnosci-sprawy-spoleczne/29854-razem-przeciw-przemocy>

⁹ Relacja dostępna na stronie <http://www.kujawsko-pomorskie.pl/aktualnosci-sprawy-spoleczne/29899-o-niebieskich-kartach-w-golubiu-dobrzyniu>

Działanie 2.2. Organizacja szkoleń w zakresie prowadzenia działań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.

W 2016 r. zaplanowano szkolenie dla trenerów programu „Bez przemocy. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie”¹⁰. Zajęcia zaplanowano na 14 – 18 listopada 2016 r. Jednak ze względu na zbyt małą liczbę zgłoszeń (zgłosiła się tylko jedna para trenerska – 2 osoby chętne do udziału w szkoleniu) szkolenie zostało odwołane.

Wskaźniki realizacji opisanego wyżej celu prezentuje tabela nr 3.

Tabela 3. Zwiększenie kompetencji i kwalifikacji pracowników służb, instytucji, organizacji pozarządowych (w szczególności dla pracowników oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, policji, sądów, prokuratur i innych) specjalizujących się w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Dane dla roku 2016

Lp.	Wskaźnik	Wartość planowana na rok 2016	Wartość osiągnięta w 2016 roku
1.	Liczba przeprowadzonych szkoleń w zakresie udzielania wsparcia ofiarom przemocy	4	4
2.	Liczba osób, które ukończyły szkolenie z zakresu udzielania wsparcia ofiarom przemocy	320	320
3.	Liczba przeprowadzonych szkoleń w zakresie pracy ze sprawcą przemocy	1	0
4.	Liczba osób, które nabyły uprawnienia do pracy ze sprawcą przemocy	20	0

¹⁰ Przyjęty przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą nr 14/404/14 z dnia 2 kwietnia 2014 r.

CEL 3: Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy, wiedzy i możliwości wsparcia

Działanie 3.1. Organizacja i udział samorządu województwa kujawsko-pomorskiego w kampaniach społecznych dotyczących zjawiska przemocy.

1. Zorganizowano kampanię województwa kujawsko-pomorskiego przeciw przemocy w rodzinie pn. „**poszukaj wsparcia – działając wspólnie możemy więcej**”, w ramach której rozesłano 2.000 plakatów (plakaty w formacie A2, 2 wzory, każdy w nakładzie 1.000 egz., egzemplarze wskazanych wyżej materiałów załączono do niniejszego sprawozdania¹¹.) oraz 3.000 ulotek formatu A6. Wysyłkę do niżej wymienionych instytucji zlokalizowanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, rozpoczęto na początku listopada 2016 r. tak aby materiały dotarły do dnia 21 listopada – czyli Międzynarodowego Dnia Życzliwości.

Wykaz podmiotów, do których rozesłano materiały wydane w ramach kampanii:

- prezydenci miast, burmistrzowie i wójtowie,
- starostowie,
- ośrodki pomocy społecznej,
- powiatowe centra pomocy rodzinie,
- izby lekarskie,
- izby pielęgniarek i położnych,
- okręgowi kuratorzy sądowi,
- kuratorium oświaty,
- miejskie i powiatowe komendy Policji.

Treść rozesłanych materiałów poświęcona była z jednej strony zachęceniu różnych podmiotów – działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie bądź działających na rzecz rodziny, środowiska lokalnego itp., do podejmowania współpracy na różnych polach i tworzenia **koalicji przeciw przemocy** (plakat – załącznik nr 1 i ulotka str. 2 – załącznik nr 3). Drugi aspekt kampanii to wsparcie dla osób doświadczających przemocy w rodzinie poprzez wskazanie sposobów i miejsc, w których można uzyskać pomoc w sytuacjach kryzysowych, a także rozpocząć proces „wychodzenia z przemocy” (plakat – załącznik nr 2 i ulotka str. 1 – załącznik nr 3). Na wszystkich materiałach umieszczono telefon Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii.

2. Udział samorządu województwa kujawsko-pomorskiego w ogólnopolskich i światowych kampaniach społecznych dotyczących zjawiska przemocy:
  - „Biała Wstążka” – międzynarodowa kampania prowadzona w okresie 25.11-5.12.2016 r. Tradycyjnie, jak co roku Departament Spraw Społecznych i Zdrowia włączył się do tej kampanii sprzeciwu dla przemocy wobec kobiet. Na rozpoczęcie kampanii, w regionalnym dzienniku „Gazeta Pomorska”, ukazała się reklama informująca o samej akcji oraz prezentująca „mapę pomocy”. Materiał został opublikowany ponownie 2.12.2016 r., a przez cały czas trwania kampanii na

---

¹¹ Załączniki 1-3

stronie www.pomorska.pl ukazywał się baner informujący o „Białej Wstążce”¹². Innym elementem kampanii była audycja radiowa wyemitowana na antenie Radia PiK w dniu 8.12.2016 r.¹³, w całości poświęcona idei akcji Biała Wstążka i różnorodnym działaniom podejmowanym na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w zakresie ograniczenia przemocy wobec kobiet i pomocy tym osobom, które takiej przemocy doświadczyły.

Działanie 3.2. Opracowywanie i upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych i szkoleniowych dotyczących przemocy w rodzinie.

Wspomniane wyżej działanie realizowano w następujący sposób:

- wizytówki Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii¹⁴ – materiał na bieżąco dystrybuowany zarówno na dyżurach konsultantów, jak i w czasie wszystkich wydarzeń organizowanych w ramach realizacji „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020”;
- w sierpniu 2016 r. wydano notesy formatu A4 z danymi teleadresowymi Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii, oraz Urzędu Marszałkowskiego i komórki bezpośrednio realizującej „Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy ...”¹⁵, wspomniany notes stanowi materiał pomocniczy wykorzystywany na szkoleniach, konferencjach, seminariach i wszystkich innych spotkaniach organizowanych przez Biuro Wsparcia Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy;
- w listopadzie 2016 r. dodrukowano ulotkę „Stop przemocy”¹⁶ zaprojektowaną w 2014 r., zaktualizowano dane kontaktowe Biura Wsparcia Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy (w 2015 r. zmieniła się nazwa Biura), ulotka przeznaczona do szerokiej dystrybucji i promowania Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii;
- w grudniu 2016 r. dodrukowano pewną partię materiałów wykorzystanych w opisaney na str. 8 kampanii „**poszukaj wsparcia – działając wspólnie możemy więcej**”, pozostają one w dyspozycji biura i były dystrybuowane w czasie różnego rodzaju spotkań organizowanych przez Biuro Wsparcia Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy, materiały te będą również rozprowadzane w roku 2017.
- W grudniu 2016 r. wydano kalendarz trójdzielny z hasłem „Twórzmy koalicję przeciw przemocy”, kalendarz został również opatrzony informacjami o Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii, „Wojewódzkim programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020” oraz o Biurze Wsparcia Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy¹⁷, kalendarze zostały przekazane w pierwszej kolejności gminom, z którymi województwo kujawsko-pomorskie podpisało porozumienia dotyczące wspólnej realizacji i wspólnego

¹² Projekt reklamy i banneru stanowi załącznik nr 4 do niniejszego Raportu

¹³ Zapis audycji na płycie DVD załączono do niniejszego Raportu – Załącznik nr 9

¹⁴ Wzór wizytówki stanowi załącznik nr 5 do niniejszego Raportu

¹⁵ Wzór notesu stanowi załącznik nr 6 do niniejszego Raportu

¹⁶ Wzór ulotki stanowi załącznik nr 7 do niniejszego Raportu

¹⁷ Egzemplarz kalendarza został dołączony do niniejszego Raportu

uczestniczenia w finansowaniu projektu o nazwie **Kujawsko-Pomorska „Niebieska Linia” Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.**

Działanie 3.3. Organizacja konferencji, warsztatów, szkoleń i pogadanek w zakresie problematyki przemocy.

W omawianym roku odbyły się następujące wydarzenia:

- VIII Toruńskie Sympozjum poświęcone Alternatywnym Ruchom Religijnym pt. „Fundamentalizm jako zagrożenie dla społeczeństwa obywatelskiego” podobnie jak w latach ubiegłych współorganizowane z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu (Wydział Teologiczny) - odbyło w dniu 8 grudnia 2016 r.¹⁸;
- Superwizja dla wszystkich chętnych konsultantów obsługujących Kujawsko-Pomorską „Niebieską Linie” – zgodnie z rekomendacją Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 - omawiane zagadnienia dotyczyły trudności osób udzielających informacji i wsparcia osobom doświadczającym przemocy w diagnozowaniu i rozróżnianiu przemocy od konfliktu rodzinnego (w którym obie strony zachowują się agresywnie) i w dostosowywaniu wsparcia w zależności od kwalifikacji czynów. Innym aspektem trudnym do omówienia z certyfikowanym superwizorem to postępowanie w sytuacji kiedy konieczne jest zróżnicowanie form pomocy dla więcej niż jednej ofiary przemocy (kobieta i dziecko) w rodzinie. Sytuacjami trudnymi są również sytuacje, kiedy stan psychiczny osoby długotrwale doświadczającej przemocy utrudnia jej sprawowanie opieki nad dziećmi;
- Superwizja dla przewodniczących gminnych zespołów interdyscyplinarnych – w 5 spotkaniach uczestniczyło 31 osób z 29 gminnych zespołów interdyscyplinarnych¹⁹. omawiane zagadnienia dotyczyły zarówno współpracy w ramach samego zespołu interdyscyplinarnego, jak i współpracy z właściwymi prokuraturami (umarzanie postępowań wobec sprawców przemocy domowej), kwestii zamykania procedury „Niebieskie Karty”, „zmęczenia” kontaktem z osobą doznająca przemocy w rodzinie oraz innymi zagadnieniami związanymi z kierowaniem zespołem interdyscyplinarnym.

Działanie 3.4. Promowanie stylu życia i form komunikacji służących poprawie relacji społecznych i wzmocnieniu więzi rodzinnych.

Epidemia życzliwości – taki tytuł nosiła audycja telewizyjna²⁰ promująca życzliwe relacje społeczne i rodzinne jako formę profilaktyki przeciw przemocy w rodzinie oraz informującej o działaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy zawartych w „Wojewódzkim programie

---

¹⁸ Por. <http://www.niebieskalinia.kujawsko-pomorskie.pl/viii-torunskie-sympozjum-poswiecone-religiom-i-alternatywnym-ruchom-religijnym,213,11.html>

¹⁹ Informacja o superwizji dostępna na stronie <http://www.kujawsko-pomorskie.pl/aktualnosci-sprawy-spoleczne/30283-superwizja-narzedzie-wsparcia-dla-osob-pracujacych-w-obszarze-przeciwdzialania-przemocy-w-rodzinie>

²⁰ Zapis audycji na płycie DVD załączono do niniejszego Raportu – Załącznik nr 9

przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020”, która została wyemitowana na antenie pasma regionalnego TVP Bydgoszcz w Międzynarodowym Dniu Życzliwości (21 listopada 2016 r.), a następnie powtórzona w dniach: 27 listopada 2016 r. oraz 1 grudnia 2016 r.

Działanie 3.5. Prowadzenie powszechnego serwisu internetowego dotyczącego zjawiska przemocy w rodzinie.

Kontynuowane była prowadzenie oraz bieżąca aktualizacja serwisu www.niebieskaLinia.kujawsko-pomorskie.pl.

Zakres aktualizacji:

- dane kontaktowe do Biura Wsparcia Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy oraz do pogotowia dla ofiar przemocy w rodzinie „Kujawsko-Pomorskie Niebieska Linia”(w maju 2016 r. Biuro zmieniło lokalizację – uaktualniono numery zajmowanych pokoi i numerację pomieszczeń, w których odbywały się dyżury konsultantów Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii;
- informacje o wszystkich wydarzeniach organizowanych przez Biuro, oraz inicjowanych przez inne podmioty działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym o dyżurach specjalisty z Biura Rzecznika Praw Dziecka, które odbywają się w różnych miastach naszego województwa z inicjatywy Departamentu Edukacji i Kształcenia Ustawicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- aktualne terminy prawnych dyżurów zamiejscowych;
- publikacja Raportów z realizacji „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ...” z lat 2013, 2014 i 2015 oraz harmonogramów rzeczowo-finansowych realizacji „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ...” na lata 2014, 2015 oraz 2016;
- publikacja materiałów informacyjno-promocyjnych przeznaczonych do pobrania przez zainteresowane osoby.

Wskaźniki realizacji celu 3 prezentuje tabela nr 4.

Tabela 4. Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy, wiedzy i możliwości wsparcia. Dane dla roku 2016

Lp.	Wskaźnik	Wartość planowana na rok 2016	Wartość osiągnięta w 2016 roku
1.	Liczba zorganizowanych kampanii społecznych	1	1
2.	Uczestnictwo samorządu województwa w kampaniach ogólnopolskich	2	1
3.	Liczba cykli wydawniczych materiałów edukacyjno-informacyjnych i szkoleniowych opracowanych w ramach przedmiotowego programu	2	5
4.	Liczba przeprowadzonych konferencji	0	1
5.	Liczba przeprowadzonych warsztatów/szkoleń/pogadank	1	2
6.	Liczba akcji promocyjnych służących poprawie relacji społecznych i rodzinnych	1	1
7.	Utrzymanie dostępności serwisu internetowego	1	1

CEL 4: Wspieranie inicjatyw oraz lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej

Działanie 4.1. Uświadamianie i popularyzacja wśród samorządów konieczności rozwoju infrastruktury pomocy instytucjonalnej w obszarze przemocy domowej jako niezbędnych komponentów wojewódzkiego systemu wsparcia dla ofiar przemocy poprzez: akcje informacyjne, konferencje, szkolenia itd.

Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, dla realizacji powyższego celu, koncentrował swoje oddziaływanie na:

- kontynuowaniu współpracy z gminami województwa kujawsko-pomorskiego w ramach wspólnej realizacji i wspólnego uczestniczenia w finansowaniu projektu o nazwie **Kujawsko-Pomorska „Niebieska Linia” Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie**, w 2016 r. nie zostały podpisane nowe porozumienia. Działania Biura skoncentrowane były na uzgodnieniu z gminami treści nowego porozumienia – zawieranego ode roku 2017, tym razem na czas nieokreślony, co daje większą stabilność finansowania działań Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii. W trakcie prowadzonych rozmów uzgodniono z trzema kolejnymi gminami (Kamień Krajeński, Nieszawa, Dobrze) podpisanie porozumień od 2017 r. Tym samym, w roku 2016 łączna liczba podpisanych porozumień nie zmieniła się i wyniosła nadal 114.

Należy jednak podkreślić, że część zadań opisanych przy omawianiu realizacji pozostałych celów Programu, również przyczyniała się do uwrażliwienia przedstawicieli samorządów lokalnych na problem przemocy w rodzinie i propagowania idei tworzenia sieci pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Wspomniane inicjatywy to m.in. kampania województwa kujawsko-pomorskiego przeciw przemocy w rodzinie²¹ oraz współpraca przy organizowaniu szkoleń²².

Działanie 4.2. Wprowadzenie systemu dotowania organizacji pozarządowych celem realizacji zadań zleconych w zakresie problematyki przemocy w rodzinie.

W roku 2016 ogłoszono otwarty konkurs ofert na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2016 roku w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym pod nazwą: PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE (konkurs nr 18/2016). Na konkurs wpłynęło 18 ofert, z których 7 projektów otrzymało dotację²³, a zrealizowanych zostało 6. Jeden z podmiotów – Fundacja „Medius” z Inowrocławia, zwrócił dotację w całości

---

²¹ Por. s. 7 niniejszego Raportu

²² Szkolenia dla funkcjonariuszy Policji często odbywały się w pomieszczeniach udostępnionych przez samorząd powiatowy, a szkolenie zrealizowane w Golubiu-Dobrzyniu (por. s. 6 niniejszego Raportu) zorganizowano we współpracy z miejscowym pcpr-em

²³ Uchwała Nr 8/241/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert nr 18/2014 na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań Samorządu Województwa w 2014 r. w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym pod nazwą „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”

i wpłaciła karę umowną zgodnie z §14 ust. 3 umowy o wsparcie realizacji zadania publicznego²⁴.

Efekty tych projektów to:

- spotkania grupy wsparcia dla dzieci z rodzin z problemem przemocy (Chełmno – zajęcia w trzech grupach wiekowych)
- poradnictwo dla rodziców dzieci korzystających z grup wsparcia (Chełmno);
- pomoc terapeutyczna dla ofiar przemocy w rodzinie(Chełmno, Pakość) oraz grupa psychoterapeutyczna dla kobiet - ofiar przemocy w rodzinie (Bydgoszcz);
- warsztat terapeutyczny dla kobiet - ofiar przemocy w rodzinie (Bydgoszcz);
- konferencja dotycząca zjawiska przemocy wobec osób starszych i niesamodzielnych (Toruń);
- grupa wsparcia dla ofiar przemocy (Pakość);
- zajęcia profilaktyczne z zakresu mobbingu i cyber-mobbingu dla młodzieży szkół podstawowych (3 szkoły), gimnazjalnych (2 szkoły) i ponadgimnazjalnych (1 szkoła) – Włocławek
- warsztat umiejętności psychospołecznych dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie (Bydgoszcz);
- ogólnodostępny punkt wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie (Bydgoszcz).

Łączna kwota dotacji udzielonych na realizację ww. opisanych projektów wyniosła 40.000,00 zł, z czego wykorzystano 36.142,11 zł. Wszystkie 6 zrealizowanych projektów zostało pozytywnie rozliczone – na podstawie przeprowadzonej analizy dostarczonych sprawozdań z realizacji zadań. Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę w miejscu i czasie realizacji projektu. Przeprowadzona kontrola wykazała poprawność realizacji zadania.

Stopień realizacji wskaźników, zaplanowanych w ramach realizacji opisanego w niniejszym rozdziale celu, prezentuje tabela nr 5.

---

²⁴ Umowa Nr UM_SZ.616.1.262.2016 z dnia 30 maja 2016 r.

Tabela 5. Wspieranie inicjatyw oraz lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Dane dla roku 2016

Lp.	Wskaźnik	Wartość planowana na rok 2016	Wartość osiągnięta w 2016 roku
1.	Liczba podpisanych porozumień z gminami	116	114
2.	Liczba nowoutworzonych instytucjonalnych form wsparcia ²⁵	2	26 ²⁶
3.	Liczba zawartych umów na realizację zadań zleczanych organizacjom pozarządowym	3	7
4.	Liczba wniosków o wsparcie lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy	1	0

²⁵ wg kategorii opisanych w Wojewódzkim programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 na stronach 30-34

²⁶ Dane na podstawie porównania „Wykazu jednostek poradnictwa specjalistycznego w województwie kujawsko-pomorskim” (stan na czerwiec 2015 roku ze stanem na lipiec 2016), aktualny wykaz dostępny na stronie Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego <http://www.bydgoszcz.uw.gov.pl/przeciwdzialanie-przemocy-w-rodzinie.html>

Podsumowanie

W 2016 r. tematem przewodnim działań związanych z realizacją „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020” było współdziałanie różnych podmiotów w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz promowanie takich postaw, sposobów komunikacji i rozwiązywania konfliktów, które sprzyjają budowaniu więzi rodzinnych i społecznych opartych na dialogu i porozumieniu.

Poza tym kontynuowano działania szkoleniowe zainicjowane w roku 2015 (szkolenia dla funkcjonariuszy Policji), a także inicjatywy takie jak „Biała Wstążka”, współpraca z UMK w ramach projektu „Monitorowanie zjawiska oraz przeciwdziałanie niekorzystnym wpływom alternatywnych ruchów religijnych i parareligijnych na życie mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego”.

Dane zawarte w tabelach 1 – 5, wskazują na wystąpienie kilku odchyień w stosunku do planowanych wartości. Wspomniane odchylenia zostaną omówione poniżej.

1. Realizacja celu nr 1 (*Wszechstronne wsparcie rodzin dotkniętych przemocą oraz opracowanie programów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie*)
  - udzielono mniej niż planowano porad prawnych (o 13,82%), natomiast założono więcej kart porad prawnych (o 29,60%) oraz udzielono większej pomocy psychologicznej (porad psychologicznych o 31,62%, a konsultacji psychologicznych o 18,68%), powyższe wskazuje na rosnące zapotrzebowanie w obszarze wsparcia psychologicznego osób doznających przemocy w rodzinie, zmniejszone zainteresowanie pomocą prawną może wynikać z większej dostępności porad prawnych świadczonych przez gminy w ramach systemu darmowej pomocy prawnej;
  - zrealizowano więcej wspólnych przedsięwzięć – dodatkowym wydarzeniem, nieplanowanym na etapie przygotowywania harmonogramu rzeczowo-finansowego na rok 2016, była współorganizacja konferencji we Włocławku („Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – działania skoncentrowane na współpracy”), samorząd województwa włączył się do współpracy na wniosek Komendanta Miejskiego Policji we Włocławku (z dnia 6.04.2016 r.) uznając przedsięwzięcie (ze względu na program konferencji oraz grupę uczestników reprezentujących różne służby i instytucję) za wpisujące się w przesłanie roku 2016.
2. Realizacja celu nr 2 (*Zwiększenie kompetencji i kwalifikacji pracowników służb, instytucji, organizacji pozarządowych (w szczególności dla pracowników oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, policji, sądów, prokuratur i innych) specjalizujących się w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego*)
  - w roku 2017 nie przeprowadzono szkolenia w zakresie pracy ze sprawcą przemocy, co przełożyło się na zerową wartość zarówno tego wskaźnika, jak i wskaźnika „Liczba osób, które nabyły uprawnienia do pracy ze sprawcą przemocy, wspomniane szkolenie nie odbyło się z powodu braku chętnych (zgłosiła się jedna para potencjalnych trenerów) – prawdopodobną przyczyną zaistniałej sytuacji jest niewielka liczba prowadzonych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób

stosujących przemoc w rodzinie, a co za tym idzie brak zainteresowania nabyciem uprawnień do ich prowadzenia,

- biorąc pod uwagę dotychczasową liczbę szkoleń przeprowadzonych w tej kategorii (3 edycje) oraz liczbę ich uczestników (37 osób) oraz działania zaplanowane na lata 2017-2020 (7 edycji szkolenia / 105 przeszkolonych osób), cel całościowy programu dla tego obszaru powinien zostać zrealizowany.
3. Realizacja celu nr 3 (*Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy, wiedzy i możliwości wsparcia*)
- w harmonogramie rzeczowo-finansowym na rok 2016 zaplanowano udział województwa w 2 kampaniach ogólnopolskich, w rzeczywistości województwo włączyło się w jedną kampanię – „Białą Wstążka”²⁷, zakres działań w ramach tego przedsięwzięcia i zaangażowane środki finansowe spowodowały realizację tylko jednej kampanii, aby zrealizować zaplanowany w Programie poziom wskaźnika – zwiększono plan dla tego działania na kolejne lata;
  - zwiększenie do 5 cykli wydawniczych (z zaplanowanych 2) możliwe było dzięki środkom finansowym, które nie zostały wykorzystane na szkolenie dla trenerów programu „Bez przemocy”, zabezpieczenie materiałów informacyjnych przekazywanych w czasie szkoleń, szczególnie w pierwszych miesiącach kolejnego roku oraz coraz większe zainteresowanie możliwością uzyskania pomocy przez osoby doświadczające przemocy domowej skutkują zwiększonym zapotrzebowaniem na różnego rodzaju materiały informacyjne, Biura Wsparcia Rodziny i Przeciwdziałania Przemocy stara się w miarę możliwości odpowiadać na to zapotrzebowanie;
  - wspomniane powyżej okoliczności związane z niewykorzystanymi środkami na jedno z planowanych szkoleń pozwoliło na zorganizowanie dodatkowych przedsięwzięć w ramach działania „Organizacja konferencji, warsztatów, szkoleń i pogadanek w zakresie problematyki przemocy” - zorganizowano więcej niż planowano konferencji poświęconych zagadnieniom przemocy i sposobom zapobiegania temu zjawisku – podobnie jak w latach poprzednich dofinansowano sympozjum poświęcone alternatywnym ruchom religijnym²⁸, a także poza planowaną superwizją dla konsultantów Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii, zorganizowano również superwizję dla przewodniczących gminnych zespołów interdyscyplinarnych²⁹.
4. Realizacja celu nr 4 (*Wspieranie inicjatyw oraz lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej*):
- wskaźnik przewidziany do monitorowania realizacji ww. celu – *Liczba podpisanych porozumień z gminami*, pozostał na niezmiennym od 2015 roku poziomie 114 porozumień (planowano 116), należy jednak zaznaczyć, że wskaźnik ten został w znacznym stopniu przekroczony w 2015 roku (planowano poziom 103 osiągnięto poziom 114 porozumień) ponadto, w roku 2016 uzgodniono podpisanie 2 kolejnych

---

²⁷ Por. s. 8 niniejszego Raportu

²⁸ Por s. 9 niniejszego Raportu

²⁹ Por s. 9 niniejszego Raportu

porozumień jednak nie zakończyła się procedura ich podpisania, reasumując ogólny osiągnięty do tej pory poziom realizacji ww. wskaźnika jest zadawalający;

- w odniesieniu do wskaźnika *Liczba nowoutworzonych instytucjonalnych form wsparcia* zanotowano większy niż w planie wzrost placówek (26 w porównaniu z planowanymi 2); realizacja wspomnianego wskaźnika, dla którego źródłem danych do określenia jego poziomu są dane w posiadaniu K-PUW w Bydgoszczy³⁰ jest poza realnym wpływem samorządu województwa³¹, w związku z powyższym w niniejszym raporcie podano informacje wynikające z publikowanego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego „Wykazu jednostek poradnictwa specjalistycznego w województwie kujawsko-pomorskim”;
- podpisano więcej, niż zakładał harmonogram rzeczowo-finansowy, umów z organizacjami pozarządowymi w ramach grantu 18/2016, Komisja konkursowa uznała, że 7 spośród 18 złożonych projektów kwalifikuje się do dofinansowania i takie rozwiązanie rekomendowała Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- w roku 2016 do Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia nie wpłynął żaden wniosek o wsparcie lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy, z tego też powodu nie został osiągnięty planowany poziom tego wskaźnika (plan – 1 wniosek), współpraca samorządu w tym zakresie realizowana jest w innych formach.

W ocenie Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia, odchylenia w realizacji działań zaplanowanych na rok 2016, nie stwarzają zagrożenia dotyczącego nieosiągnięcia wskaźników zaplanowanych łącznie na lata 2013-2020, a tym samym na realizację celów Programu. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji programu na rok 2017 przygotowany został z uwzględnieniem dotychczas zrealizowanych działań i wniosków z realizacji Programu w roku 2016. Poziom wskaźników na rok 2017 i kolejne lata został zweryfikowany w sposób kompensujący dotychczas osiągnięte rezultaty. Rok 2017 będzie czwartym rokiem realizacji „Wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020”.

---

³⁰ Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020, s. 45

³¹ Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt. 1 „Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności: 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;(Dz. U. 2015 poz. 1390)

Finansowanie realizacji Programu w roku 2016

Środki finansowe planowane na realizację Programu w budżecie na rok 2016. wynosiły łącznie 422.000,00 zł i były zarezerwowane w trzech zadaniach budżetowych:

- Wojewódzki Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 - Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia do roku 2020 - Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia (W/N/852/27/Niebieska Linia) – 367.000,00 zł;
- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – szkolenia (W/N/852/16/Szkolenia)– 15.000,00 zł (środki z dotacje celowej z budżetu państwa);
- GRANTY - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (W/N/852/25/Granty) – 40.000,00 zł.

W przypadku zadania Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (w tym "Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia") wykorzystano 86,19% planowanych środków. Różnica między planem a realizacją wynika przede wszystkim z rezygnacji z realizacji szkolenia dla trenerów programu „Bez przemocy. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie” (planowane na XI 2016 r.) oraz z rozbieżności między wstępnymi kalkulacjami, a rzeczywiście poniesionymi wydatkami (np. na zakup usług szkoleniowych, czy wynagrodzeń dla konsultantów Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii).

Wydatki w ramach zadania GRANTY - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zostały zrealizowane w 90,36%, głównie z powodu rezygnacji jednego z grantobiorców z realizacji złożonej oferty (Fundacja Medius, zwrot dotacji w dniu 17.XI.2016 r.).

Natomiast poziom realizacji planowanych wydatków w zadaniu Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – szkolenia wyniósł 100%.

Strukturę wydatkowania ww. środków finansowych w podziale na realizacje poszczególnych działań prezentuje tabela 6.

Tabela 6. Podsumowanie wydatków poniesionych w roku 2016 na realizację Programu³²

Lp.	Działanie	W/N/852/27/ Niebieska Linia	W/N/852/16/ Szkolenia	W/N/852/25/ Granty
Cel 1. Wszechstronne wsparcie rodzin dotkniętych przemocą oraz opracowanie programów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie				
1.	Organizacja pomocy prawnej i psychologicznej w ramach Biura ds. Polityki Prorodzinnej i Przeciwdziałania Przemocy, dla rodzin dotkniętych przemocą	209.820,73 zł	-	-
2.	Inicjowanie wspólnych przedsięwzięć z instytucjami, służbami i organizacjami pozarządowymi („dobre praktyki”), wymiana doświadczeń i wiedzy	31.225,26 zł	-	-
3.	Opracowanie ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie	-	-	-
4.	Opracowanie ramowego programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	-	-	-
5.	Propagowanie w szkołach programów profilaktycznych oraz innych działań uświadamiających i uwrażliwiających uczniów na problemy przemocy	-	-	-
Cel 2. Zwiększenie kompetencji i kwalifikacji pracowników służb, instytucji, organizacji pozarządowych (w szczególności pracowników oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej, policji, sądów, prokuratur i innych) specjalizujących się w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego				
1.	Organizacja szkoleń w zakresie udzielania pomocy ofiarom przemocy	33.931,35 zł	15.000,00 zł	-
2.	Organizacja szkoleń w zakresie prowadzenia działań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy	0,00 zł	-	-

³² Dane na podstawie Sprawozdań z wykonania planu finansowego zadań budżetowych za 2016 rok

Cel 3. Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy i możliwości wsparcia					
1.	Organizacja i udział samorządu województwa kujawsko-pomorskiego w kampaniach społecznych dotyczących zjawiska przemocy	17.427,75 zł	-	-	
2.	Opracowywanie i upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych i szkoleniowych dotyczących przemocy w rodzinie	5.554,30 zł	-	-	
3.	Organizacja konferencji, warsztatów, szkoleń i pogadanek w zakresie problematyki przemocy	6.472,63 zł	-	-	
4.	Promowanie stylu życia i form komunikacji służących poprawie relacji społecznych i wzmacnianiu więzi rodzinnych	6.150,00 zł	-	-	
5.	Prowadzenie powszechnego serwisu internetowego dotyczącego zjawiska przemocy w rodzinie	5.742,72 zł	-	-	
Cel 4. Wspieranie inicjatyw oraz lokalnych koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej					
1.	Uświadamianie i popularyzacja wśród samorządów konieczności rozwoju infrastruktury pomocy instytucjonalnej w obszarze przemocy domowej jako niezbędnych komponentów wojewódzkiego systemu wsparcia dla ofiar przemocy poprzez: akcje informacyjne, konferencje, szkolenia itd.	0,00 zł	-	-	
2.	Wprowadzenie systemu dotowania organizacji pozarządowych celem realizacji zadań zleczanych w zakresie problematyki przemocy w rodzinie	-	-	36.142,11 zł	
3.	Organizacja interdyscyplinarnych działań z zakresu przemocy w rodzinie	0,00 zł	-	-	
RAZEM		367.466,85	316.324,74 zł	15.000,00 zł	36.142,11 zł

Załączniki

Załącznik nr 1. Plakat A3 wzór I – element kampanii województwa kujawsko-pomorskiego przeciw przemocy w rodzinie realizowanej w 2016 r.

Załącznik nr 2. Plakat A3 wzór II – element kampanii województwa kujawsko-pomorskiego przeciw przemocy w rodzinie realizowanej w 2016 r.

Załącznik nr 3. Ulotka A6 – element kampanii województwa kujawsko-pomorskiego przeciw przemocy w rodzinie realizowanej w 2016 r.

Załącznik nr 4. Projekt reklamy prasowej i banneru eksponowanego na portalu www.pomorska.pl w ramach kampanii „Białą Wstążką” z roku 2016.

Załącznik nr 5. Wizytówka Kujawsko-Pomorskiej niebieskiej Linii, wersja z roku 2016.

Załącznik nr 6. Wzór notesu z danymi Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii.

Załącznik nr 7. Ulotka „Stop przemocy”.

Załącznik nr 8. Kalendarz na rok 2017.

Załącznik nr 9. Płyta DVD z zapisem audycji wyemitowanej w Radio PiK (kampania „Białą Wstążką”) oraz audycji wyemitowanej na antenie TVP Bydgoszcz („Epidemia życzliwości”)